

Wymagania programowe z języka polskiego dla klasy IV z odwołaniem do treści zawartych w Podstawie programowej kształcenia ogólnego

Przed każdą pracą klasową lub sprawdzianem uczeń otrzymuje szczegółowe wymagania dotyczące sprawdzanych treści nauczania

**Nauczyciel dostosowuje wymagania programowe do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – patrz: punkt IX
*Przedmiotowego Oceniania***

I KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Uczeń:

- omawia elementy świata przedstawionego, wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji (I.1.1)
- rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach (I.1.2)
- rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworach (I.1.2)
- rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie, baśń, legendę oraz wskazuje jego cechy gatunkowe (I.1.3)
- zna i rozpoznaje w tekście literackim: epitet [...], porównanie, przenośnię [...] zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie [...] oraz określa ich funkcje (I.1.4)
- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, w tym wers, rym, strofę, refren, liczbę sylab w wersie (I.1.6)
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność (I.1.7)
- poprawnie stopniuje [...] przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach (I.1.7)
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze (I.1.8)
- charakteryzuje [...] narratora i bohaterów w czytanych utworach (I.1.9)
- wskazuje w utworze bohaterów [...] oraz określa ich cechy (I.1.11)
- określa tematykę oraz problematykę utworu (I.1.12)
- nazywa wrażenia, jakie budzi w nim czytany tekst (I.1.14)

- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne w utworach literackich (I.1.15)
- określa doświadczenia bohaterów literackich i porównuje je z własnymi (I.1.16)
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia (I.1.17)
- wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze (I.1.18)
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach (I.1.19)
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera (I.1.20)
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (I.2.2)
- określa temat i główną myśl tekstu (I.2.3)
- dostrzega relacje między częściami wypowiedzi (np. tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie) (I.2.4)
- odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych (I.2.5)
- charakteryzuje komiks jako tekst kultury; wskazuje charakterystyczne dla niego cechy (I.2.7)
- rozumie swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru (I.2.8)
- wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka) (I.2.9)
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia (I.2.11)

II KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Uczeń:

- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy [...], określa ich funkcje w tekście (II.1.1.)
- odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych (II. 1.2.)
- dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi [...], rozumie ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście (II.1.3)
- rozpoznaje formy [...] liczby, osoby, czasu [...] czasownika [...] oraz określa ich funkcje w wypowiedzi (II.1.3)
- rozpoznaje formy przypadków, liczby [...] i rodzaju gramatycznego [...] przymiotnika (II.1.4)
- rozpoznaje formy przypadków, liczby [...] i rodzaju gramatycznego [...] rzeczownika [...] oraz określa ich funkcje w wypowiedzi (II.1.4)
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych (II.1.6)
- poprawnie stopniuje [...] przysłówki, rozumie ich rolę w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach (II.1.7)
- rozumie [...] rolę [przymiotników] w opisie świata oraz używa we właściwych kontekstach (II.1.7)

- nazywa części zdania i rozpoznaje ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie [...]), określa ich funkcje (II.1.8)
- rozpoznaje typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumie ich funkcje i je stosuje (II.1.11)
- używa stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej (II.2.2)
- rozróżnia synonimy i antonimy, rozumie ich funkcje w tekście i stosuje we własnych wypowiedziach (II.2.8)
- zna i stosuje zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu (II.2.9)
- identyfikuje tekst jako komunikat (II.3.1)
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (II.3.2)
- określa sytuację komunikacyjną i rozumie jej wpływ na kształt wypowiedzi (II.3.3)
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała) (II.3.4)
- rozumie pojęcie głoska, litera, sylaba (II.3.5)
- stosuje intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi (II.3.6)
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, stosuje zasady pisowni (II.4.1)
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu (II.4.2)

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

Uczeń:

- uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens (III.1.1)
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny; rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi (III.1.3)
- dokonuje selekcji informacji (III.1.4)
- zna zasady budowania akapitów (III.1.5)
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadania (twórcze), [...], zaproszenie, list, życzenia- kartka pocztowa, opis, dialog (III.2.1)
- wygłasza z pamięci tekst, ze zrozumieniem oraz odpowiednią intonacją, dykcją, właściwym akcentowaniem, z odpowiednim napięciem emocjonalnym z następstwem pauz (III.2.2)
- tworzy plan odtwórczy [...] tekstu (III.2.3)
- redaguje notatki (III.2.4)

- tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji (III.2.7)
- wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach (III.2.9)

IV SAMOKSZTAŁCENIE

Uczeń:

- doskonalą ciche i głośne czytanie (IV.1)
- doskonalą różne formy zapisywania pozyskanych informacji (IV.2)
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje (IV.3)
- zna i stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz *on-line*) (IV.4)
- korzysta ze słowników ogólnych języka polskiego także specjalnych (IV.5)
- zwraca uwagę na typy definicji językowych, określa ich swoistość (IV.6)
- poznaje życie kulturalne swojego regionu (IV.8)
- rozwija umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną i wykorzystuje te umiejętności do prezentowania własnych zainteresowań (IV.9)

LEKTURY OBOWIĄZKOWE:

- Jan Brzechwa *Akademia Pana Kleksa*
- Jean-Jacques Sempé, René Goscinny *Mikołajek*
- Janusz Christa Kajko i Kokosz. *Szkoła latania*
- Roald Dahl *Charlie i fabryka czekolady*
- Andrzej Maleszka, powieść z serii *Magiczne drzewo*

Propozycje lektur uzupełniających (na dodatkową ocenę)

- Janusz Korczak, *Król Maciuś Pierwszy*
- Marcin Szczygielski *Za niebieskimi drzwiami*
- Astrid Lindgren *Bracia Lwie Serce*
- Anna Onichimowska *Duch starej kamienicy*